

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

Adagi il·lustrat

La senmana

SUCCESSOS DE BARCELONA

La huelga general de solidaritat per venir en ajuda dels obrers metalúrgics que per espay de deu senmanas estavan reclamant en vá la jornada de nou horas, esclatá de una manera formidable á primera hora del dilluns. Ja 'l dia avants s' havian celebrat numerosos meetings, un d' ells en el Circo Español, en el qual els oradors s' expressaren ab gran violencia, aixís com també un sens fi de reunions de las societats adheridas al pensament de generalisar la huelga. Al mateix temps apareixia una proclama qual llenguatge está en consonancia ab els medis que s' emplearen en tota la extensió de la ciutat pera fer cessar el treball en tallers y fábriques y el moviment en el port y en els carrers.

Per tot l' extens ámbit de Barcelona circulavan grupos, que produhían al seu pas la paralisació. Las fábriques despediren als pochos treballadors que hi havian acudit; els ómnibus y tranvías se vejeren obligats á retirar-se; las botigas anaren tancantse, per imposició dels huelguistas las unas, las otras per efecte del pánich. Algun botiguer que s' hi resistí sigué atropellat; exemple un gorrista del carrer de Carders, ahont se promogué un gran esbalot, fou ferit l' obrer Lluís Guaza de un tiro de revólver, y la botiga invadida y destrossada. Escenas parecudas ocorrian en distints punts de la ciutat.

Al passar el tren exprés de Madrid per la vall del carrer d' Aragó sigué apedregat. També sigueren obligats á parar el servey els tranvías de Sant Andreu, Badalona y Horta.

La Rambla á mitj dematí invadida per una massa obrera extraordinaria presentava un aspecte imponent. Prompte circulá la noticia de que l' autoritat civil havia resignat el mando en la militar, noticia mes tart confirmada per la fixació del bando en las cantonadas, declarant l' estat de siti, y per la sortida de algunas tropas que anaren á pendre posicions. Un batalló de infanteria desplegat en ala per tot l' ample de la Rambla y marxant amunt, la netejá de gent. Las forsas del exércit y de la guardia civil se situaren en distints punts de la ciutat y de las barriadas extremas.

Poch avants del mitj día, la guardia civil destacada en la Rambla de Catalunya, feu foch, contestant á un' agressió á pedradas y tiros de que havia sigut objecte. Un pobre home que venia de buscar á un noy del colejí quedá mort en sech; cinch ó sis personas mes resultaren feridas. Las balas dels mausers escrostonaren las rajolas de Valencia de la fatxada de la lleteria del Pas-Vich y una d' ellas

atravessá la porta de ferro del Petit Pelayo, y fins el taulell que hi havia al fondo del establiment.

La intranquilitat era inmensa, y durant tota la tarde s' reproduhien las colissions en distints paratjes de la ciutat. Hi hagué tiros en els carrers del Bon-succés, de la Diputació y de Claris, en el de Cortinas, en el del Paralelo, en el passeig de Gracia y en la Ronda de Sant Pau, ahont sigué atacat el cotxe celular que conduhia alguns presos donant lloch á una verdadera batalla, y per tot arreu desgracias, algun que altre mort y bastants ferits. També la guardia civil que portava uns presos sigué xiulada en el carrer Nou de la Rambla, produhintse una gran alarma y efectuantse numerosas detencions.

Els periódichs deixaren de publicarse per falta de operaris. Sols el *Diario mercantil* tragué al carrer el número de la tarde; pero 'ls venedors se vejeren amassats y desistiren de pregonarlo.

A cosa de las vuit del vespre els pitos dels serenos anunciaren que s' havia declarat un gran incendi en el magatzém de fusta de Catassús y Companyia, situat en el carrer de Nápol. L' estat de alarma feu que 's dongués per intencionat un accident que bé podia ser casual.

La nit del dilluns transcorregué tranquila; pero 'l carrers silenciosos y solitaris feyan basarda.

El dimars sigué també un día agitatíssim, senyalat per successos graves. Las forsas de la guarnició s' aumentaren ab las de caballeria arribadas de Vilafranca y Vilanova. També arribá á Barcelona 'l nou governador Sr. Manzano.

Desde bon matí, eran detinguts pels revoltosos els carros de vituallas qu' entravan per la part de Sans. Els que resistian á desfer el camí, eran volcats al mitj de la carretera. En las inmediacions del Escorxador hi havia numerosos grupos que impedían la sortida dels carros de la carn. Se cambiaren

molts tiros entre la forsa pública y 'ls revoltosos. Alguns carros que lograren passar, eran saquejats y 's veyan homes fugint ab bens morts carregats sobre las espatillas. La tropa feu us de las armas en las inmediacions de la nova plassa de toros.

En la carretera de Mataró sigué atacat un tren del tranvía de Badalona: hi acudiren forsas del exércit, se crusaren tiros entre 'ls revoltosos y 'ls soldats, y conseqüencia de la colissió hi hagué tres morts, tres ferits y set detinguts. Entre 'ls primers s' hi conta una dona que 's trobava al balcó de casa seva y un nen que atravessava la carretera.

En la carretera de la Creu Cuberta sigueren morts alguns animals que tiravan carros, formantse una especie de barricada y crusantse tiros entre las tropas y 'l paisanatje.

En el carrer de Lauria, cantonada á la Diputació, un fabricant rebé una garrotada. L' agressor que fugia, disparant un revólver, caygué ferit gravement per dos soldats de Albuera.

Tots aquests successos contribuían á sembrar la intranquilitat y l' alarma per tota la població, y l' inquietut anava en augment ab las noticias que 's rebían de fora. A Badalona s' havian paralisat las fá-

Quan la pedra ha sortit de la má, no se sab ahont vá.

bricas. A Sabadell havien ocorregut graves trastorns, l'incendi de las casillas de consums, l'invasió del convent de Maristas els quals escaparen vestits de paisà i la crema dels mobles davant del edifici. A Tarrassa, adherida a la huelga, la guardia civil respongué a la xulada de un grup ab una descarga que ocasionà tres morts i alguns ferits. Un dels morts era un viatjant, que s'trobava dintre del magatzem i era l'únic amparo de la seva mare. Se suposava que Reus i altres poblacions de Catalunya se disposaven a adherirse al moviment de Barcelona. Faltada la ciutat de periódichs se parlava de graves successos que s'deyan ocorreguts en distints punts d'Espanya principalment a Valencia y Zaragoza.

A mitja tarde comensà 'l transport de carns en carros militars custodiats per tropa. En el carrer del Paralelo i altres punts de las immediacions del escorxador hi hagué ab aquest motiu tiros en gran, que duraren llarga estona. També hi hagué foch en els barris del Cementiri vell. A la Rambla corredissas a cada punt. Un individu de la policia judicial, nomenat Puig, signé ferit d'una punyalada en el carrer d'Entenza, dihentse que l'havían pres per en Tressols.

La qüestió de las subsistencias comensava a preocupar als vehins. Se creya que a las plassas faltarian els aliments. Alguns forns, agotada la provisió de farina, tancaren las portas, enganxant en ellas el següent rétol: «Cerrado por falta de pan.»

Durant tot el día se practicaren numerosas detencions de personas significadas en el moviment sociològic. Se deya que havían sigut presos un gran número de individus de las juntas directivas de las associacions obreras. Els centres obrers sigueren tancats: en el de metalúrgics foren detingudas una vintena de personas que s'hi trobaven.

Hi havia gran ansietat pera saber noticias, y 'ls periódichs de Madrid eran materialment arrebatats de las mans dels venedors. Una pesseta y hasta sis rals arribà a pagarse de un número de *El Imparcial*, *El Liberal* ó *La Correspondencia*.

La nit transcorregué tranquilament. Pels carrers no s'veya un' ànima.

El dimecres, 19, adquirí 'l conflicte grossas proporcions.

Desde bon matí sigueren moltas las flecas atropelladas, unas per vendre 'l pá més car, altres per no tenirne, algunas per impedir que treballassin y algunas altres sigueren materialment saquejadas. Els consumidors formaven en las més de ellas llargues quas, sense que ningú a escepció de la forsa pública, ab ser a tothom tan necessari el pá, s'oposés a las coaccions y amenassas dels revoltosos. La nota típica de la gran majoria de la població durant els actuals successos ha sigut aquesta: No embolicarse y mirar cada hu per ell.

En las plassas escasejaven els comestibles, y aquesta falta s'notava més en quan era més viu y més general que may l'afany de fer provisions.

Al matí hi hagué colissions en alguns punts dels barris extrems. Un grup tractà de deturar prop de Sant Andreu de Palomar el tren correu de Zaragoza: hi acudiren tropas, el grup s'dispersà y 'l tren prosseguí la seva marxa.

S'intentà restablir la circulació del ferro-carril de Sarrià, estant ocupadas militarment totas las avingudes dels carrers que crusa la línea.

El pánich era gran per tot arreu. Se parlava de que hi havia hagut tiros pel cantó de Hostafranchs, matant a un noy, y de que 'pel carrer del Paralelo hi havia a cada instant cambi de disparos entre la forsa pública y 'l paisanatje.

A primeres horas de la tarde una patrulla de soldats custodiava a un pres pel carrer de Ramelleras: sonà un tiro, 'l pres tractà de fugir, y caygué ferit de una descarga. L'arma s'escampava a cada punt per la Rambla donant lloch a continuas corre-dissas.

Pel carrer de Girona un grup tractà de detenir un cotxe: un senyor que anava a dintre dispara un revolver, sonan altres tiros y queda ferit 'l amo de un establiment de grams.

A entrada de foch desde una casa de la barriada de Santa Madrona feren foch sobre la tropa, que s'defensà a tiros, y lográ per fi penetrar en l'edifici, havent escapat els revoltosos pel terrat. Casi al mateix temps se desencadenaven sucesos gravíssims en tota la barriada compresa entre 'l carrer Nou de la Rambla y las Dressanas. Sembla que la saragata comensà en una fleca, l'amo de la qual tractà de resistir als que li feyan coacció. Prompte la forsa pública intervingué en l'assumpo, sent rebuda a tiros. Acudiren noves forsas, y en tots aquells carrers, principalment en els de Mitjà, Cirés, Trentaclaus, Este y Rambla de Santa Madrona esclatà un espantós tiroteig, al qual responia la tropa ab sas descargas cerradas. Els més del tiros sortían dels balcons y dels terrats de las casas. La llyuta s'prolongà per espay de una hora y a jutjar per l'estrepi semblava una batalla campal. La Rambla ab tal motiu quedà enterament neta de transeunts y ab totas las portas tancadas: els soldats seguían per las aceras, enganxats a las parets, l'ull viu y 'l arma previnguda. Aquesta situació s'prolongà fins ben entrada la nit. Fou la del dimecres una nit lúgubre silenciosa, plena de inquietut. Casi tothom permanesqué tancat a casa, embargat 'l esperit per las més negres preocupacions.

Durant el día, al igual que 'ls anteriors arribaren al Port alguns barcos, y vejentse impossibilitats de descarregar, giraren popa y s'feren de nou a la mar.

Dijous, 20, día rúfol y de forta llevantada. Els núvols declararen a la plassa en estat de mullera y de fangeig, lo qual signé com posar oli en un llum, puig apart de uns tiros que hi hagué al matí en las immediacions de l'estació del Nort, que ocasionaren la mort de un home, no sabem que ocorreguessin colissions de cap mena.

L'autoritat militar donà ordres als botiguers de que obrissen els establiments, sent en gran número 'ls que ho efectuaren. També s'ordenà la circulació dels tranvías y ómnibus, pero faltant personal, s'encarregaren dels elctrichs els enginyers del exercit y dels últims, soldats de artilleria. La circulació se cenyí únicament a la línea de Gracia, sense que ocorregués novetat. En cada cotxe hi anava forsa armada y eran bastants els passatjers que, després

de tants días de tenir que anar a peu, tornavan a valerse de aquest medi de locomoció.

Ordres se donaren aixís mateix pera conseguir la reparació dels periódichs; pero las empresas, ab tot y el seu bon desitj no pogueren complir las, per la resistencia dels operaris a reanudar els seus treballs, uns per solidaritat, altres per no considerarse prou segurs. En tant els periódichs de Madrid y 'ls de Valencia s'venían llegintse ab avidés las noticias atrassadas que resultavan noves per la inmensa majoria dels lectors. Y 'ls de Barcelona, que tant podían contribuir a donar llum a l'opinió desorientada condemnats a silenci forsos Cosas raras: en altres ocasions d'estat de siti las autoritats cohibían la vida de las publicacions periódicas; ara son ellas las que més desitjan que surtin.

A la nit, que s'presenta tranquila, corren noticias de que Vilanova, San Feliu, Reus, Valls y Tarragona, s'han adherit a la huelga general, y de que Zaragoza, Valencia y altres ciutats se disposan a secundar el moviment huelguista de la capital de Catalunya. També s' diu que a Sabadell un grup ha assaltat una armeria, apoderantse de totas las armas.

El divendres, 21, se senyala per alguns fets aïllats, com la mort de un infelís treballador que se'n anava a la feyna, al carrer de Sant Rafel; l'assalt de un forn del carrer de la Cadena, que donà lloch a una refrega a la policia, morint un empleat de la Catalana del gas que passava pel carrer, y sent presos alguns individus de mala reputació; l'agressió a diversos cotxeros, un d'ells al carrer de Condal, y un altre que quedà ferit al passeig del Cementiri.

A la tarde s' reproduí 'l tiroteig en las immediacions del Escorxador, produhintse algunas baixas. Els carros de la carn lograren sortir amparats per la forsa pública.

Se restablí la circulació dels tranvías de Horta, de Sant Andreu y de Badalona, custodiats per tropas, y foren en major número que 'l día avants las botigas que obriren las sevas portas.

Dissapte 22: la normalitat anava restablintse a ulls vistos. Circulava mes gent pel carrer, se veyan senyors: fins las murgas de cegos sortiren a captar al só de sos instruments. Circulavan ja cotxes de plassa y alguns de particulars.

Al moll comensaren els treballs de descarga, principalment en els barcos de carbó. Forsas d'enginyers ocupavan una extensa sona, per impedir que 'l treball sigués interromput.

A Pedralbes, el somatent detingué a dos homes que tallavan llenya. Un grup tractà de posarlos en llibertat: se crusaren tiros y hi hagué tres baixas, un revoltós mort, y un del somatent mort y un altre ferit.

Els periodistas de Madrid donavan compte de que no havían tingut resultat ulterior las tentativas de huelga general a Valencia y Zaragoza; no obstant la capital de Aragón fou posada en estat de siti.

Arribém al diumenje, sense cap fet notable digne de senyalar-se, creyent tothom que ab el comens de la setmana recomensarian els interromputs treballs.

A la nit sortiren per fi alguns periódichs qu' eran pregonats pels venedors de un extrém al altre de la ciutat.

Posém fi a las presents ratllas, ab la esperansa de que Barcelona recobrará la tranquilitat que tant necessaria li es, en els anguniosos temps de verdadera proba qu'estém travessant.

PEP BULLANGA

Durant la huelga general

IMPRESIONS

o es la present la ocasió mes oportuna pera comentar els successos de Barcelona.

Quan no hi hagués de per mitj l'apassionament de la discórdia que no deixa veure clar ni reflexionar ab la deguda serenitat, hi hauria sempre la coacció que sobre la débil ploma del escriptor exerceix l'estat escepcional en que 'ns trobém.

Desde 'l dilluns, día 17 del corrent, torném a tenir la plassa en estat de siti, y a la premsa li falta per consegüent la primera de las garantias, la llibertat.

De totas maneres consignarém algunas impresions, sobre l'estat de la capital de Catalunya.

Una ciutat de 600 mil ànimas, centre potent de activitat, qu'en temps normal bull y s'desborda per sos carrers sempre animats y alegres, ha suferit per obra de la falta de inteligencia entre 'ls dos factors de la producció, el capital y 'l treball, un atach de paralissis fulminant.

A partir del dilluns varen cessar tots els treballs. Las fábricas, els tallers, els obradors quedaren sense moviment. Las brigadas que treballan al ayre lliure s' retiraren de la via pública. Quedà 'l port sense un sol treballador. Deixaren de circular tranvías, ómnibus, carruatjes, camions, carros y carretons de totas menas. Ni 'ls que ocupan els metjes per anar a passar la visita pogueren circular. Ab prou feyna 'ls cotxes fúnebres que conduheixen al cementiri als que han deixat de patir.

Interrompuda per complet quedà tota comunicació rodada ab els barris extrems, antichs pobles del Plá agregats a la capital.

L'aspecte que ofereix Barcelona la tarde del Dijous Sant y 'l matí del Divendres, es l'únic punt de comparansa que trobém pera donar una idea de la situació externa de la ciutat.

La interna ja es molt distinta.

Perque mentres aquella paralisació filla de una rutina y antigua costum, se distingeix per un estat de descans y de sossego, en que tothom s'hi abandona de bon grat, vejentse pels carrers currioladas de transeunts, que forman un interminable formigueig, recorrent els uns las iglesias, bromejant ó passejant la seva curiositat els altres, avuy la fríasansa, 'l neguit, l' alarma dominan tots els esperits.

—¿Cóm acabarà aixó?—se pregunta tothom; y ningú acerta a donarse una resposta.

Ocupan els carrers y plassas patrullas de tropa de peu y de caball, ab uniforme y arreus de campanya, el fusell previngut a las mans per lo que pugui succehir.

Permaneixen tancadas del tot ó mitj obertes tan sols las portas de las botigas, inclosos els cafés y altres sitis de reunió y esbarjo, y en las aceras se forman rotllons que comentan els fets del día. Els transeunts, no de molt tan numerosos com de costum, passen de llarch, amunt y avall, sense entretenirse. La inquietut se dibuixa en tots els rostres.

No s' veu un capellà en lloch. Tot sovint hi ha corre-dissas, las mes de las vegadas sense saber perqué. El pánich té empentas invisibles. Els de mes avall apretan a corre perque 'ls de mes amunt han comensat a ferho.

Tot d'una cessa la ratxada, se restableix la calma. —¿Qué ha sigut aixó?—pregunten.

Y ningú sab dirho: tothom arronsa las espatllas.

Dilluns, no obstant va haverhi tiros al extrém de la Rambla de Canaletas. Conseqüencias: un mort, y un número regular de ferits, tots gent pacífica, descuidats transeunts, que per casualitat va tocarlos rebre. Els tiros se repeteixen en distints punts de la ciutat, ab resultats idéntics.

Dimars a la tarde una seria colissió en las immediacions del escorxador, quan se va tractar de treure la carn pera conduhir-la als mercats.

Y aixís tots los demés días de la setmana. Tiros, desgracias, violencias per tot arreu. El moti desfet aquí, torna a presentarse a un altre punt y no s' acaba may.

La presència dels carros de la carn, resguardats per tropa, constituheix una nota típica y original, sent ells, durant els primers días, els únichs que circulavan.

L'aprovisionament dels mercats públics, dels forns y demés botigas de comestibles, comensa a inquietar a la població. Las estacions dels ferro-carrils están abarrotadas de mercancias y no s' troba medi de transportarlas als punts ahont van destinadas.

Pels efectes de l'alimentació comensa a estar realment la plassa en estat de siti. Tothom preveu que prompte sufrirá las penalitats y privacions de una ciutat realment sitiada.

Interromputs els serveys de policia urbana, tots els vehins se treuen las escombrarias de casa y las abocan al carrer. Si aquesta situació va prolongantse, la ciutat amensassa convertirse en un inmens ferrer ab perill de tota mena de infeccions.

Contribuheix a mantenir un estat de incertitut y de neguit la circunstancia de no publicarse ni un sol periódich.

May com quan faltan las fullas de la premsa difundint noticias, impresions y comentaris, se comprén 'l utilitat de aquest element de publicitat y de comunicació espiritual.

La premsa es una vàlvula y una llum de orientació, y la vàlvula ha deixat de funcionar y la llum está apagada.

De aquí que circulin tota mena de rumors, augmentant mes y mes la inquietut pública: de aquí que haja deixat de saberse per alguns días lo que passa en el resto del mon, y fins lo que succeheix en el extens perimetre de la ciutat de Barcelona.

Cas may vist; pera saber alguna cosa dels aconteixements de la capital de Catalunya 'ls barcelonins esperan ab ansietat 'l arribada dels periódichs de Madrid y del extranger.

Aquestas pinzelladas superficiales—en el fondo ja hem dit avans que no podem entrarhi—creyém que bastarán pera donar una idea de la situació impossible qu' han estat travessant.

¿Será la fi de una cosa vella ó 'l comens de una cosa nova?

Vájintho a saber.

De totas maneres tenim motius mes que suficients pera sentirnos dominats per un gran temor.

Hi ha una cosa que estimém per damunt de tot. Res componen comparadas ab ella totas las comoditats y ventajitas de la vida material, que a la fi resideixen en l' aparato digestiu, mentres la nostra soberana té 'l seu trono en l' esperit humá.

Ens referim a la Llibertat.

La Llibertat es convenient a tothom, lo mateix al rich que al pobre. Sense ella no hi ha dignitat per 'l home, ni progrés per la societat.

Y aquesta Llibertat, per culpa de tothom, per l'egoisme dels uns, per la irreflexiva resolució dels altres, se troba avuy desamparada, potser en perill de mort, víctima de aquesta llei fatal ineludible que al imposarse el domini de la forsa bruta, en un ó altre sentit, vingui d'abaix, vingui de dalt, provoca sempre el ferment envenenat de la reacció.

A la defensa franca, lleal y decidida de la Llibertat, a evitar a tota costa que naufragui, deuria dedicarse avuy 'l esforç de tots els que 'l estiman.

P. K.

USTOSOS penetraríam fins al fondo de la gravíssima qüestió que aquests últims días ha trastornat a Barcelona, atreyent sobre d' ella las miradas d' Espanya y del mon enter; ab datos y antecedentes verídichs podríam anar a descubrir la font de una crisis tan aguda y de unas desgracias tan lamentables; pero no es aquesta la millor ocasió de ferho.

Constí, donchs, que no renunciém a dirho tot, quan sigui 'l hora de parlar, que será quan la llei ens ampari.

El gran filosph inglés, Hubert Spencer' als seus 80 anys d' edat, dona probas de un seny molt clar, al ocuparse de la guerra del Transvaal, en els termes següents:

«Sols ha servit aquesta guerra perque la Gran Bretanya quedi en tots conceptes desacreditada. Desacreditada en sa previsió, dat que una empresa considerada com cosa fácil y insignificant ve a costar annualment en homes y diners molt més de lo que hauria pogut imaginarse; desacreditada en sas condicions militars, dat que ha enviat més de 200 mil soldats disciplinats pera rendir a 30 ó 40 mil burghers; desacreditada en son honor, dat que després de negar sa cobdicia del or y del territori, acaba per apoderarse de las dos cosas; y per últim desacreditada moralment, tota vegada que ja deu considerarse perdut pera sempre son carácter típic, son amor a la llibertat y son afany per conservar la independencia dels Estats petits.»

A Madrid va tenir efecte 'l desafío entre en Blasco Ibañez y 'l general Bernal, cambiantse algunas balas, sense conseqüencias pels dos interessats, els quals posaren fi a la qüestió ab una estreta abraçada.

El general Bernal havia sigut un dels padrins del simpático diputat per Valencia en la qüestió Silvela, que va terminar ab un' acta.

De manera que 'ls enemichs no s' varen poder veure las caras, y en cambi l' apadrinat y un dels seus padrins tingueren de arribar al titulat camp del honor. Els reaccionaris tenen motius de sobras pera riure's dels que s' embolican ab ells.

En Doménech y Montaner va arribar a Madrid dimecres. Y va confessarse ab *El Herald*. Y va dir que tot lo que passa a Barcelona, ell ja ho sabia y que de tot va donarne avis al govern.

Si 'l Sr. Doménech y Montaner sabia alguna cosa, diputat es, y avants de que succehis a las Corts, de la nació devia anarho a contar, ab ven alta y a la fas del país.

Y al estallar el conflicte, si es que aquest no hagués pogut evitarse, 'l seu puesto, com el dels seus companys de diputació no era Madrid, sino Barcelona, ahont podían exercir la influencia de que tant blasonan, prop de la gent de bé, molta de la qual hauria pogut evitar els tristíssims successos qu'estém travessant.

Es precis registrar las frases dels homes célebres.

Al anarse'n de Barcelona l'exgobernador Socías, ab un equipatge molt abultat, tant bon punt va arrancar el tren es fama que va dir:

—Ahí queda eso!

Que consti aixís per consignarho en una lápida, el día que 'n Sagasta que tan satisfet va quedar del seu mando a Barcelona, se decideix a erigirli un monument.

Las Corts han votat un crédito pera sostenir la colonisació dels petits territoris que se 'ns han reconegut com a propis en el Riu Muni.

Dos milions y pico de pessetas, la major part de las quals están destinadas a las tropas y als empleats que s' hi envihin.

Un periódich de Madrid, fentse cárrech de aquesta monomania colonisadora, que tan fatal ens ha sigut, presenta a la pobre y desgraciada Espanya com una vella decrepita y babiéca.

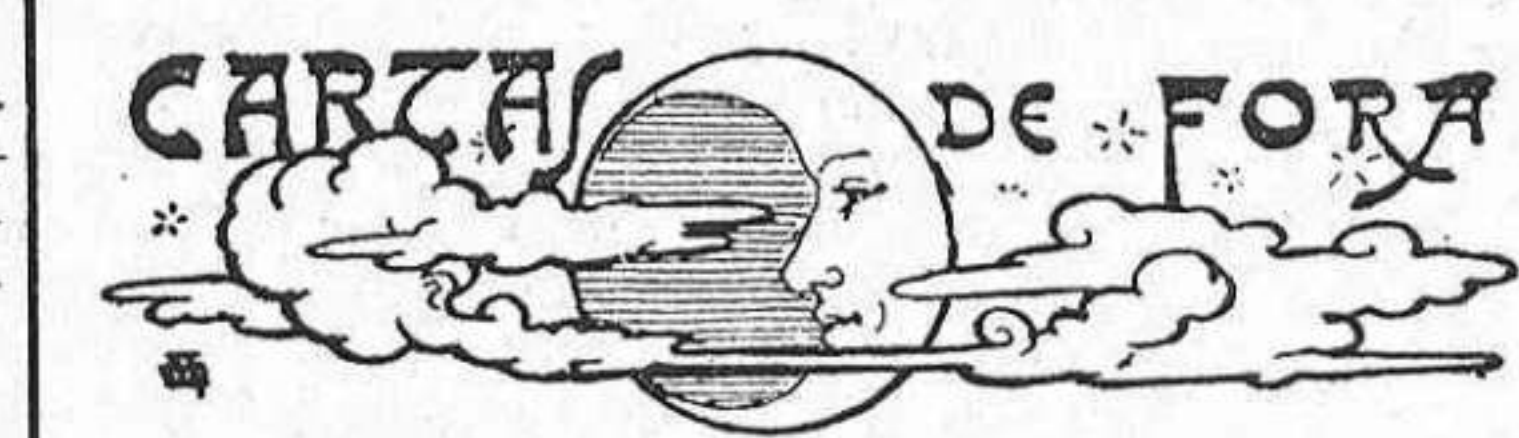
Tenia un aixam de fillas hermosas, no va saberlas conservar, y las ha perdudas totas.

Y ara li posan una nina a las mans perque jugui ab ella y s' entretingui.

Casi ningú 'l coneix 'l últim part del ingeni del ministre González, consistent en un projecte de llei sobre las huelgas.

Y no 'l coneix casi ningú, perque son poch els que s' han pres la pena de llegirho, y 'ls que ho han fet el donan per mort avants de naixer.

No obstant y aixó, l' altre día en Sagasta donava pressa a la comissió del Senat, perque s' activés el corresponent dictamen, a fi de que 'ls senadors tinguessin alguna cosa ab qu' entretenirse y no haguessin de tancarse las sessions per falta de assumptos. Aquí tenen el mes fidel retrato de l' actual situació política: un cos mort ocupantse de una llei morta pera donar senyals de vida.

AMER, 18 de febrer

Aquí van unas quantas preguntas de interés per aquesta població. ¿Está enterat el gobernador dels abusos que s' cometen ab els pagos ilegals? ¿Es cert que s' ha embargat a la majoria dels vehins? ¿Qué passa ab una de las dos companyas de l' electricitat? Serveixin aquestas preguntas pera que vegi tothom els efectes del desenfrentat caciquisme de Girona, que també 'ls senten els vehins de Amer, els quals fa temps se 'ls obliga a ballar ab la mes lletja.

ESTRADA, 18 de febrer

No s' deixau veure gayre per aquí 'ls ensoñanats de Agullana, pero casi millor sería que no vinguessin may. L' altre día 'l vicari s' presentà per acompanyar un difunt al cementiri: ho feu sense disfressarse, ni entretenirse a la iglesia, y quan tothom creya que dirigiria paraulas de consol a la desolada familia, vomitá una serie de insults que la ploma s' resisteix a transcriure.—El rector ja ni menos compareix may: aixó si quan se mor' algú exigeix el pago com si vingues a fer de l' ofici, y si no se 'l paga repeteix l' exigencia quan algú de la familia intenta contreure matrimoni. ¡Y Jesucrist que s' figurava haver tret els mercaders del temple! ¡Qué'n va anar d' errat!

SAN CUGAT DEL VALLÉS, 19 de febrer

Fá poch días el regent de la teula vá comunicar desde 'l cubell, que aquest any passaría de casa en casa a recullir el butlletí de haver complert ab la parroquia, advertint als que no 'n tinguessin que no hi anessin a trobarlo may perque 'ls faria 'ls favors al revés. Diguin'si aixó no te punts de semblansa ab una verdadera inquisició.—Ademés aquest fulano no presta cap servey, en cas de defunció, que no se 'l fassi pagar per endavant, lo qual ha fet creure que las ànimas qu' ell vol portar al cel, se li quedaran al ventre.

BENISSANET, 12 de febrer
 Hi ha molt disgust en aquest poble a conseqüència de la inversió que s'ha donat a certa suma que se suposa s'extingí el candidat Sr. Bosch, al presentarse en las últimas elecciones de diputados á Cortes. Sembla que la suma havia de servir pera costejar en part el pedrú que s'está construint per evitar las inundaciones del riu; pero alguns propietaris espavilats que manejan la cosa, l'han aplicada á satisfacer la part que 'ls correspondia satisfacer personalment, deixant exclusos als que no son de l'olla, y ab un pam de nas als electors qu' enlleminits pel duro que 'ls hi prometoren, donaren el seu vot al candidat.— Després de tot, lo que succeix ensenyará á tothom á no vendre's la conciencia.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 14 de febrer
 No sembla sino que 'l torero místich ens tingui presa la mida, puig l' altre dia vá donar una tunda á un xicot pel sol delictive de assistir á la escola protestant. Com un gat negre qu' esperés á la rata l' estava atisbant, y tan bon punt el vá veure se li vá tirar al damunt.—De igual manera avants de ahir, al efectuar-se un enterro; veyent á un subjecte que no 's descubria, 'l va agafar pel coll y de una manotada li tirá la gorra al mitj del fanch, fentlo caure á terra de una empenta.—Aquest es aquell merlot de qui s' han ocupat ja en altres ocasions, els periódichs, que de igual manera us dirá un parell de missas que 'us despatxará un parell de copas d' ayguardent á casa seva mateix.

VALLROMANAS, 17 de febrer
 L' home negre treu foch pels canicals perque li han fet pagar els consums, sent aixís que feya cinch anys que no li havian fet pagar res, y aixó que sol convertir la casa rectoral en una especie de Trianón polítich, fenthi meetings y tiberis á cada dos per tres. Diumenje passat estrava 'l gech á tothom per ferlos anar á la reunió que tenia á casa seva ab uns quants propietaris ó reven-ta-pobres que tampoch voldrian pagar res, carregantho tot sobre 'ls infelissos pagesos que ab prou feynas poden menjar pá moreno. Allí s' acordá revertir al Ajuntament perque té aspiracions liberals. Desde 'l cubell místich vá dir que al qui no 'l segufs quan se moriría, no se li donaría terra sagrada. Ell que vaji cantant que ja li dirán de repartos de consums.

CONSTANTI, 18 de febrer
 L' ensotanet dé declarada la guerra á la alegría y á la diversió. ¿Saben que fá perque no puguin celebrarse balls de tarde? Prolongar fins á las sis las funciones de iglesia, monopolisant aixís á las noyas que aniran al ball.—El día 7 del corrent hi havia la gatzara de costum per part dels minyons concurrents al sorteig del reemplás del exercit. A la matinata escamparen alguns tronchs d' arbre per davant de la casa del mossen, y com aquest ja estava llevat, aparesquí per la finestra revólver en má, dihent que si no se'n anavan els clavaría un tiro. Després de lo qual se'n va anar á dir la missa, en honor de aquell Deu qu' establí en las sevas doctrinas la mansuetud y 'l perdó de las injurias.

QUARESMAL

—¿Ja té la butlla, Pilar?
 —¡Ay no, senyora Castell!
 —Y donchs, ¿cóm es aixó?
 —Es qu' ell no me la deixa comprar.
 —¿Quins homes hi han avuy dia!... y voste sent tant cristiana ¿menja carn?
 —Perqué ell ho mana, que sino, no 'n menjaría.
 —¿Ja dejuna, senyó Estrany?
 preguntá á un mestre d' estudi un amic seu y company.
 —¿Si dejuno? ¡Deu m' ajudi, no faig res més en tot l' any!
 Vaig veure ahí una rosseta que 'm vá fer quedá parat, y avuy, una moreneta que 'm porta desorientat.
 ¡Si jo 'm pogués declarar ab las dugas... no 'm falta esma; pero... diu qu' en la Quaresma está prohibit barrejar.

BALTASAR FARCOSA

UN TIPO

EGIRANT retalls de la cartera, qu' es casi l' únic que 's pot fer en aquests días de paralisació forçada, trobo un petit article referent á un subjecte dels Estats Units, que á molts els semblará un tipo raro, y que no obstant, tal poden anar las cosas que 's converteixi en una especie de precursor dels temps que han de venir.

El tal subjecte s' anomena Mister James Ead How.

Senyas particulars: es jove, de bona fesomia y agradable presencia, gosa de una salut de ferro y posseheix una fortuna immensa.

No li falta res pera disfrutarla, sino las ganas.

Bé l' atacan prou els periódichs de Nova York y otras capitals, tatxantlo d' extravagant y fins d' estrambotích, posantlo en ridícul á cada punt, y fins expressant la presunción de qu' está completament guillat.

Ell s' entera de tot aixó, en son semblant se dibuixa una mitja rialleta y continúa fent la seva.

¿Y quina es la seva? Ara 'ls ho explicaré.

La fortuna immensa que posseheix Mister James li ha tocat per herencia.

Y ell diu ab la major formalitat:

—Desde 'l moment que no me li guanyada jo mateix ab el meu treball, no tinch cap dret á disfrutarla.

En va li diuhén:—Home, fes com tothom: em-pléala en especulacions, en negocios, en montar tal ó qual industria lucrativa, en organisar tal ó qual trust fructuós y de resultat segur.

—No pot ser—respón Mister James—aixó no es treballar: es mes aviat aprofitarse del treball y de la miseria dels altres.

—Llavoras—li observan—ja que tú no vols disfrutarla, reparteixla y que la disfrutin els demés.

—May de la vida—respón—perque com que 'ls demés tampoch l' han guanyada, 's troban en el mateix cas que jo, no tenint per consegüent cap dret á gaudirse'n.

Y de aquí no 'l treuhén.

Mentres tant, sent com es milionari, treballa com treballaria un jornalero. Pitjor encare, perque la majoria dels jornaleros procuran tenir una posició mes fixa que la seva.

Mister James es aficionat á trasladarse continuamente de un punt al altre; acepta todas las incomodidades del trabajador errant, que s' ocupa en lo que troba, y que si no troba res no menja.

Y en sas caminatas va plé de pellingos, permentense l' únic lujo de portar camisa neta.

Temps enrera va arribar á Chitlicoth, petita població del Estat del Missouri, no va trobar feyna en lloch y 's dirigí á l' hostel, ahont á cambi del allotjament y del menjar va avenirse á estellar una grossa cantitat de llenya.

La noticia va corre per tot el poble, y una gran generació va acudir al pati del hostel, ansiosa de veure á un milionari manejan la massa, els tascóns y la destrual, convertint els tions y boscalls en estellas, ab una ansia y un brillo, que no semblava sino qu' en tota la seva vida no hagués fet res mes.

Lo que mou á Mister James á portar una vida tan rara es una irresistible inclinació á estudiar y á sentir personalment las miserias sociales, per medi del tracte dels humils y 'ls treballadors. Ja ho sab ell qu' en aquest estudi s' hi fará mes sabi que rich... pero tant se'n hi dona, desde 'l moment que professa la máxima de que las riquezas no adquiridas per l' esfors propi no hi ha dret á disfrutalas.

La seva aptitud pel treball manual pot ser ab el temps el traurá de mes de un apuro.

Aixís pot trobarse algun dia en una ciutat populosa entregada á la huelga general, y convertida per aquest motiu en una especie de vila de Robinson, en que cada hù ha d' espavilarse pel seu propi

¿Y si l' inclinava á sastre?
 Per voltas que vaji dant el món sempre las personas aniran vestidas. «¡Cát!» va respóndre 'm ún del gremi quan li vaig exposá 'l plan: «Lo qu' es á Espanya, li juro que la gent acabarà per anar sense camisa. ¡Res de sastre! Pues avall, res de sastre. ¿Y si 'l posava á sabater?... Fora igual: els que no duguin camisa, menos deurán dur calsat. ¿Y si 'l feya ser paleta? ¡Déu me 'n guard! Un día 'm cau y 'm queda fet un sant Llätzer. ¿Y caixista? A mitja edat d'fu que ja apenas hi veuhén. ¿Y sombrero? No té má per manejá aquellas planxas. ¿Y escultor? Li falta cap per arribá á fer de pedra un milionari ó un sant. Resim: que una servidora, després de rumiar mitj any, me trobo tan atrassada com quan vareig comensar. ¿En quin ofici 'l coloco al meu fill? Dels que hi pensat, el que no es dolent es pessim, el que no té un sis té un as, el que no es brut es incómodo, el que no es lleig no es prou sá, el qu' es sá costa d' apendre, el qu' es breu no dona un ral. Veyám, treguem del conflicte, donguim un consell sensat. ¿No es vritat que 'ls meus apuros son propiament naturals?»

La caricatura al extranger

ASLAMENT COMPLERT

—¡Bréto!st!... ¡Mireu si 'n son d' envejosos!... ¡No n' hi ha ni un que m' aplaudeixi!
 (De L'Impartial, de Nancy)

compte. Mister James no s' apurarà per tan poca cosa, y dirá ab un sentenciós refrá:

—Si vols estar ben servit, feste tú mateix el llit.
 P. DEL O.

UN OFICI LUCRATIU

—Vosté, qu' es persona entesa y d'fu sempre la vritat, veyám si 'm treu del apuro en que 'm trobo. 'L bordegás té catorze anys, y ja es hora de comensarli á buscar un bon ofici.

—En efecte.

—A aquest fi, crech que hi passat cent ó doscentas vegadas revista á tots els que hi ha, y cap m' arriba á convéncer. Primé havia imaginat posarlo á pintor.

—¿De quadros?

—De parets. Pero, veyám, ara que tot s' empapera ¿qué pintará 'l desgraciat quan ja sigui fadrí? ¿Cuynas? Després vaig determinar ferlo ser fuster. L' ofici es net, y 'l meu patró sant, segons sento explicá al clero, n' era; pero un vell maný que viu al davant de casa va treurem'ho aviat del cap. «Ara tot se fa de ferro,» va dirme.

—Y es la vritat; la fusta va molt per terra.
 —Bueno, torném á buscar.

—Té rahó, senyora Pepa: d' aixó se 'n d'fu véurehi clar y considerar las cosas dintre de la realitat. ¿Sab quin es avuy l' ofici de porvenir més brillant, y que si voste 'm vol creure faré fé al seu bordegás? El de vidrier.

—¿De serio?

—Com li dich.

—¿D' aquests que fan cetrills, pots per criar peixos, porrons, ampollas?...

—¡Qu' es cas!

Parlo d' aquests que 's dedican á posar vidres.

—¡Ayay!

—¡Vayal... La materia es frágil... se trenca ab facilitat y... en fi ¡ningú s' imagina el negoci colossal qu' están fent els tals fulanos d' un quant temps á aquesta part!

C. GUMÁ

EL RECTOR DE SAN BALADRAN

A quinze días que 'l nou rector es á Sant Baladrán, y encare no ha pogut convence's de qu' es vritat lo qu' els seus ulls veuhén. Els feligresos no s' acostan á missa, las feligresas no asisteixen á rosari, son rarissimas las personas que van á confessar. Si aquesta

situació dura gayre ¿de qué fará mánigas mossen Bartomeu?

—Escolta—diu una tarde al seu sagristá, potser per alló de que devegadas «els boigs fan bitllas,» —¿á qu' l' atribueixes tú 'l retrahiment que la gent d' aquest poble manifesta per tot lo que 's refereix á la religió?

—¿Aixó no sab?—exclama candorosament el sagristá, que com á fill de la localitat coneix perfectament els punts que 'ls seus paysans calsan.

—No; per xó t' ho pregunto.

—Pues no fan cas de l' iglesia, perque son una colla d' heretjes.

—¡Ah! ¿Es dir que sempre han sigut aixís?

—Sempre: es una indiferencia que crech que ja vé de pares á fills.

Mossen Bartomeu baixa 'l cap y rumia. Aquell escepticisme desconsolador s' ha de combatre sense descans, enérgicament, á tota costa.

S' ha de combatre... Pero ¿cóm? ¿A quinas armas acudirá pera lluytar contra una irreligiositat que, segons sembla, ha d' estar ja incrustada en el moll dels ossos dels seus feligresos?

La predicació comprén que seria perfectament inútil. ¿Qui li escoltaría 'ls sermóns? La repartició de fullas impresas tampoch donaría cap resultat. ¡A Sant Baladrán casi no hi ha ningú que sábiga llegir!

Tal vegada afalagant las sevas passións...

—¿Quin es el vici dominant entre la gent d' aquí? —pregunta al sagristá.

—La codicia. Tots els sant-baladránins son interessats y avaros. Per un ral, negarian á son pare; per una pesseta, calarian foch á la casa del vehí.

—Pues ja tinch el poble meu—pensa 'l rector, comensant á tirar els seus cálculs.

Arrodonit lo qu' ell considera un plan infalible, dona al sagristá las instruccions convenientes, y aquest se disposa á cumplirlas, recorrent aquell mateix vespre tot el poble, casa per casa.

—¿Que no ho sabeu? El rector nou, á tots els que vinguin á l' iglesia, 'ls donará cinch céntims.

—¿Formal?

—Aixís m' ha manat que vos ho fes avinent.

Circulada la noticia, els vehíns de Sant Baladrán fan tots el mateix racioni.

—Quan el rector dona cinch céntims perque aném á l' iglesia—pensen—senyal que li convé. Donchs si li convé, que ho pagui millor.

Y 's negan categóricament á aceptar la mesquina oferta.

El sagristá, obehint las indicacions de mossen Bartomeu, dona una segona passada.

—Diu el senyor rector que, aixís com vos havia promés cinch céntims, vos ne donará deu.

—¿Cada vegada que aném á l' iglesia?

—Cada vegada.

—Ja veurás—diuhén els mes aixerits al sagristá: —no perdém el temps regatejan y fente fer viatjes. Digas al rector que si no ho posa á ral per persona, no 's cansi venintnos al darrera: no farem res.

Quan mossen Bartomeu s' entera de las pretensions de las sevas esgarriadas ovellas,

—¡Quins heretjes mes barruts!—exclama.—Pero, ab l' afany de veure'ls á l' iglesia, se resigna á donarlos el ral exigít.

—Conformes—diu el sagristá visitant per tercera vegada als feligresos de Sant Baladrán.—se us donará el ral per barba.

Els vehíns, enllepolits per la seva fácil victoria, 's gratan el cap.

—Bueno—diuhén.—un ral per barba cada vegada que vinguéu á missa. Pero ¿y lo demés?

—¿Cóm s' entén lo demés?

—Sí: pels demés actes religiosos ¿qué 'ns donarán?

—¿Encare no estéu contents ab el ral?

—¡Es clar que no!...

Transmesa á mossen Bartomeu la nova exigencia del poble, l' impacient sacerdot creu necessari veure's ab algun d' aquells desbaratats.

El sagristá li acompanya el primer que troba.

—Parleu clar d' una vegada—li diu el rector:—¿qué voleu?

—Ja veurá, nosaltres no estarem satisfets si no 'ns dona lo següent: per ohir missa, un ral; per escoltar el sermó, dos; per assistir al rosari, tres; per venir á confessar, una pesseta; per...

—¡No continuéu!—exclama esgarriat el pobre rector:—no 'ns podrém entendre.

—¿Per qué?

—Perque fentho aixís, jo hi sortiria perdent.

Y mentres l' astut sant-baladrán se'n va sense obrir boca y arronsant las espalllas, mossen Bartomeu segueix murmurant:

—¡Dimontri de gent! Si sabia que á mí m' ho han de pagar tan bé com ells volen... no sé si m' hi pensaria gayre en ferme heretjel!...

FANTÁSTICH

LS fornors s' aprofitavan del estat anormal y del pánich del públich, endossant als seus parroquians uns pans petits, fallats de pes.

Un comprador queixantse: —Es no tenir vergonya vendre uns pans tan curts... Y que no hi ha necessitat de balances: á primera vista 's veu.

El forner:

—Home, no miri tan prim, que no 'n tenim la culpa nosaltres: es cosa del mateix pá.

—¿Qué vol dir?

—Que en días com aquests, el pa també agafa por y s' arronsa.

El dijous en un tranvia de Gracia, guiat per un soldat d' enginyers.

Un obrer que va á dántre, á un seu company:

—Ara veurás com tot y sent un pobre treballador mano á la tropa.

Dirigitse al soldat que conduheix:—Noy, para! L' enginyer deté en sech el carruatje, y 'l treballa-

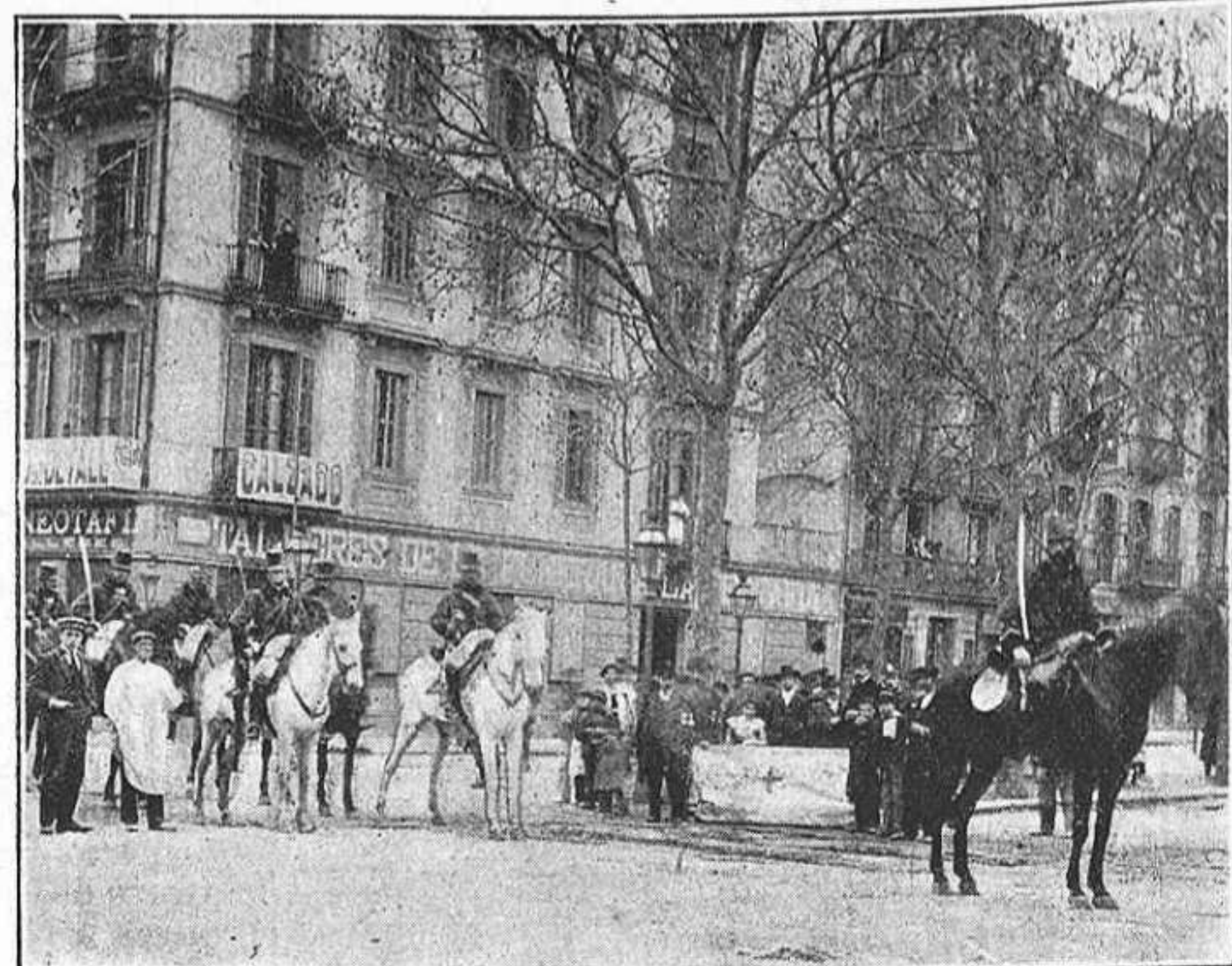
El paro general á Barcelona.—Notas gráficas

Un esquadro de Tetuán, davant de las cotxeras del tranvía eléctric.

Cassadors d' Alba de Tormes, vigilant la plassa de l' Universitat.

Patrulla de caballería y una camilla de la Creu Roja.

dor mentres baixa tot rihent, diu.—No veus com la tropa 'ns obeheix?

Un vehí de la Rambla de Canaletas decidí traslarsa a fora, mentres duressin las anormals circumstancies qu' hem estat atravesant.

—Tens por?—li preguntan.

—No. Pero hi notat que las balas dels mausers, son massa amables.

—¿Qué vols dir?

—Qu' en lloch de quedar-se al carrer com las antigues, vos venen á visitar á casa... y francament, no m' agradan semblants visitas.

A Valladolid han comensat á ensorrarse casas, y casi no passa dia sense que se 'n aclofi alguna.

Aquest fenomenó té per causa la poca consistencia del terrenó sobre que descansan y la debilitat dels fonaments.

No hi ha remey, tot lo qu' está edificat en fals, ha d' enfonsarse.

Tot enterament.

Un episodi dels últims successos.

Es negra nit, trista y solitaria. Passa un senyor pel carrer de Ali-bey, y 's veu atracat per un individu que li diu:

—Els diners!

El senyor li fa entrega del porta-monedas que contenia uns tres duros... y temerós de ser maltractat si l' altre l' escorcolla y n' hi troba mes, li posa á las mans alguns bitllets de banch que portava á la cartera.

L' atracador.—¿Qué vol que 'n fassi de aixó? Jo no soch un lladre: soch un pare de familia: fa dos dias que á casa no 's menja... Per pá ab lo del porta-monedas n' hi ha prou. Y ara dispensi.

El senyor, conmgot li demana las senyas del seu domicili.—No es per delatarvos, vos ho juro.

El pare de familia las hi dona, y al dia següent rebia una bona cantitat de comestibles.

De frasses pintorescas, aquestas dias se 'n sentían moltes.

Al veure tropa per tot arreu, deya un obrer.

—Vet aquí una cosa ben estranya: quan la huelga es general, el general es l' únich que no 's declara en huelga.

No está poch cremat el Papa, al veure que l' govern italiá tracta d' establir en aquell país una lley sobre l' divorci análoga á la que regeix á Fransa.

Jo no sé perque 's capellans s' han d' enfadar perque 's tregui del matrimoni l' caràcter de indisoluble.

¿Qué per ventura ells han establert el majordomat perpetuo?

La facilitat ab que cambian de majordona 'ls hauria de fer tornar mes tolerants. ¿No es veritat?

O sino que renuncihin al celibat, que 's casin en deguda forma y llavoras, á lo menos podrán dir que predicen ab l' exemple.

Del natural.

Rambla avall, pausadament, rodola un cotxe mortuori, darrera del qual no marxa ningú. Trobantse situat el cementiri tan lluny y no podenthi anar en carruatje, l' dol s' ha quedat á casa.

Pero l' cotxe mortuori ofereix una particularitat. Assegut darrera, d' esquena á la caixa y penjantli las camas hi va un senyor, sens dupte de la familia, portador del títol del ninxo en el qual s' ha de donar sepultura al cadáver.

Aquesta visió reproduhida pel llapis ó l' pinzell, podria portar el següent títol: «Un enterro á Barcelona, al tercer dia de declarada la huelga general.»

Deya un poruch:

—Jo prou me 'n aniria: aquí á Barcelona no s' hi pot viure; á fora á lo menos estaria tranquil...

—¿Y donchs, per qué no se 'n vá?

—¿Cóm vol que marxí si no hi ha cap camalích pera portarme l' mundo á l' estació?

Un periódich alemany citava l' cas d' un dentista, candidat á ser elegit regidor, que prometia á tot elector que l' favoris ab el seu vot arrancarli de franch una pessa de la boca, ni que fossin dugas.

Davant de aquesta promesa, un altre candidat, dentista també, ha promés á tot elector á qui l' seu antagonista li hagués arrencat alguna pessa, provehirlo de franch de las dents postissas corresponents, ni que hagués de proporcionarli tota una dentadura.

Vels hi aquí un parell de candidats que poden dir qu' en la brega electoral s' hi fan ab las dents.

Traduheixo de un periódich francès:

«No es lo mateix la Quaresma pels magnats, que pels pobles. Els reys, els prínceps, las princesas es-

tán dispensats de dejuni y fins de menjar de magre.

»Pot donarse, donchs, el següent cas: partir en dos un pollastre el dia de Dijous Sant, menjarme una meytat un rey y l' altra meytat un seu súbdit. Y mentres el primer, quan mori, si no hi ha altres pecats anirà al cel de correguda, l' últim, desde l' dia de menjar el mitj pollastre, ja tindrà previnguda al infern la primera caldera, entrant á ma esquerra.»

Davant de una cantonada:

—Ayay ¡quín bando mes petit!

—No 'n fassis cas: aquestas cosas no s' han de medir pel tamanyo que presentan. A bando xich estat de siti gros.

Un home d' ordre:

—¿Creuria qu' encare estich en dejú?

—¡En dejú á las dotze del mitj-día! Y donchs, ¿qué no 's troba bé?

—Prou que m' hi trobo; pero sense l' diari de 'n Brusi no sé pendre l' xocolata.

¿Perque es quaresma desitjas menjar peixu-palo? Bè. Si vols jo ja t' daré l' palo: tú després búscat el peix.

Si ets accionista del Banch prepara l' parayguas prompte, que l' cel s' está posant núvol y 'm sembla molt que vol ploure.

Contra 'ls bonys, las malvas bordas; contra l' basqueig, l' aygua naf; contra 'ls grans del Banch d' Espanya els emplastos del Urzáiz.

Majordona sandunguera, veyám si 'm dius la vritat: entre tú y l' teu mossen, ¿quánts nebots teniu ja?

Cert que á la vinya del Banch s' hi ha ficat la fioxera; mes diu que potser la salvin ab sulfat de componenda.

Per fi s' ha acabat l' hivern y l' fret está tocant pipa. ¡Ay! Si ara un hom tingués capa, ¡ab quín gust l' empenyaria!

L. WAT

En Lluiset, noy de sis anys, es de la mateixa pell del dimoni.

—Avuy no hi ha postres—li diu la seva mare tota enfadada—per haverte begut una copa de ví ranci que havia quedat sobre la taula.

—Es que no me li beguda jo, mamá.

—¿Donchs qui?

—Ha sigut una pasta que hi havia dintre de la copa y que s' ha xarrupat tot el ví.

—¿Y la pasta ahont es?

En Lluiset fent el serio:

—Per castigarla... me l' he menjada.

L' amo de un establiment de cotxes de lloguer, está examinant á un aspirant á cotxero.

—Suposo que ja sabs que s' han de gastar bons modos ab els parroquians.

—Y está clar que ho sé.

—Y que ademés s' ha de ser honrat. ¡Sobre tot l' honradés! Vamos á veure: si un dia trobessis en la berlina una cartera plena de bitllets de banch ¿qué farias?

—¿Que voldria que fes!... Deixaria l' látigo y 'n posaria á viure de renda.

Un marit enrahonat:

—Home Eusebi hont te ficas? Fa á lo menos

quinze dias que de nits no se 't veu en lloch, ni al café, ni al teatro...

—Me quedo á casa.

—¿Y aixó? ¿Teniu alguna novetat?

—Jo no: la meva dona, que té la mamá malalta y cada nit se 'n hi va á vetllarla.

—Y tú l' acompanyas?

—No ca: 'm quedo á casa. ¡Hi está molt bé un casat á casa seva quan no hi té la dona.

Un jove desconfiat fa una visita, y mentres aquesta dura, no 's treu un sol instant las mans de las butxacas dels pantalons.

La mestressa de la casa volguent donarli una llistó, li diu:

—¿Y donchs Pepet: qué té fret á las mans?

—No senyora—respon en Pepet sense perturbarse

—pero sempre que vaig á una casa extranya, per lo que puga ser tinch agafat el porta-monedas.

Entre marit y molla:

Ella:—¡Veste'n ab tots els dimonis del infern, poca vergonya!

Ell:—¡Mare de Deu y que n' ets de dolenta! ¡Y que poch considerada ab mí! ¿No veus jo que faig?

—¿Qué fas?

—Que al infern no vull que hi vajas; si per cas al cel. Y al efecte no deixo de demanar á Deu Nostre Senyor que t' cridi al seu costat lo mes aviat possible.

—Amich, deixam alguns quartos.

—Home, no 'n tinch...

—Pero... —Sí que 'n tens.

—Es en va que m' ho neguis.

—Jo aixó no t' ho nego ¿ho sents?

pero si m' interrompeixes y no 'm deixas explicá...

—Parla.

—L' que volia dirte

era: no 'n tinch per deixá.

—Ja fa quatre ó cinch senmanas que á las nits no puch dormir.

—Si que t' planyo, amich Batista,

perque aixó ha de ser molt trist.

¿Y de qué t' vé aquest insomni?

—Si no es insomni, Felip:

es que jo dormo de dias

perque traballo á las nits.

Parlant ab un qu' es camalích,

de sa feyna fatigosa

va dí en Pol, qu' es un gandul:

—No sé com hi ha qui ho soporta.

A mí re 'm carrega tant

com el portar pes á sobre.

El propietari Nogués

va dí ahí á un seu inquilino:

—Li participo Rufino

qu' estam al últim del mes.—

Y aparentant d' improvís

la indirecta no alcansá,

en Rufino contestá:

—Moltas gracias per l' avís.

J. PONT Y ESPASA

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA.—Es pi nas.

2.ª SINONIMIA DOBLE.—Canti—Set.

3.ª GEROGLÍFICH.—Quatre asos te un joch de cartas.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número passat els caballers: Lerroquista, Un d' Ulldedona, Múscus, Amigó el Papiolench y Peret Amat de Alella.

XARADA

Es part de verb molt usat

l' *hu girat*.

Un líquit bastant gustós

es lo *dos*.

Y una vegetal veurás qu' es

l' *invers-tres*.

Ab ma cosineta Agnés

y l' seu marit en Bernat,

vaig anar l' istiu passat

á *Primera-dos y tres*.

A. RIBAS LL.

ANAGRAMA

Un xicot que es fill de *Tot*

imireu si fou casual!

van tirarli quatre *Tot*

y no van pogué toca'l.

ANTONI FELIU

TRENCA-CLOSCAS

ADEU, DISPENSA, CASAS

Formar ab aquesta evassiva l' nom d' una pessa catalana d' un conegut autor.

J. LLACH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7—Flor.

5 6 3 1 2 3—Feyna de donas.

1 3 2 7—Insecte.

7 2 3 4—Instrument.

1 2 7—Nom d' home.

5 2—Nota musical.

5—Consonant.

TUPIPE

GEROGLÍFICH

T I L A F D U A S

JOSEPH GORINA ROCA

Caballers: Un pá de máquina, Lerroquista, A. Ribas LL., J. F. G., J. A. M., Llart Dols y C.ª, Chamusquina, Leandro Castellví, Alegret, Amigó el Papiolench, A. Camp-Hpá, Inspirant á Frégoli y P. Virgili: *No está el horno para bollos*.

Caballers: Antoni Felíu, Marat de Juneda y Isacin de Sans: *A rio revuelto...*

Caballer: Antoni de Massana: Per menos motiu n' han engarjolat algún.—Máximo Electra: Aixó del sisé manament es molt sediciós.—F. Elfes Aiger: Cap de las dugas pot anar.—P. A. Moreno: Son graves, com las circunstancias. Ademés alló de *fernos dejunarne* no 'ns acaba de resultar.—J. Fontdevila: Uy, uy, uy, qu' es perillós tot aixó...—A. Carrasca Gayán: No es *maleta*.—J. Pujadas y Barriga: Es poca coseta.—J. Puig Casanyas: Gracias per l' envió.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

AVIS IMPORTANT

Atesas las circunstancias especiales que acabém d' atravesar, ha tingut que aplanarse la sortida del present número de **La Campana de Gracia**.

Advertim á nostres subscriptors, corresponsals y lectores en general que aquest número correspón á la fetxa que porta, ó siga al dissapte, dia 22 de Febrer.

Lo próxim número sortirà dissapte.